

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNING

Brand i lägenhet.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Lars-Ove Jansson, brandförsvaret, inledningsvis tillsammans med polisens tekniker NN.

OBJEKTET

Flerfamiljs bostadshus i 3 plan från 50-talet. Lägenhetsskiljande väggar och tak i betong.

Lägenheterna upplåts med bostadsrätt. Den aktuella lägenheten ligger på plan 2. Lägenheten består av ett rum och kök. Den innehas av en något dement äldre dam i 85-årsåldern.

HÄNDELSEN

Lägenhetsinnehavaren går till sängs på kvällen. Hon fryser om fötterna så hon tar vad hon tror, en lånad sängvärmare och placerar den på en metallbricka. Sedan sätter hon i kontakten till "sängvärmaren" i eluttaget i väggen. Hon somnar men vaknar förmodligen av (lite oklart) sin brandvarnare, väldigt varmt i sängen, brandrök, eller granne som bultar på dörren. Hon upptäcker att det brinner i sängkläderna och i "sängvärmaren". Hon går upp, tar ur kontakten till elnätet, tar "sängvärmaren" till diskbänken och spolat vatten på den. Grannen har i det läget ringt SOS.

Brandförsvaret i X-stad får larm om lägenhetsbrand den xx-xx-xx kl. 03.38. Brandförsvaret rycker ut med 2 stationer samt yttre befäl. Vid brandförsvarets framkomst är polis redan på plats och dörren till lägenheten har öppnats. Polisen har tagit hand om damen som bodde i lägenheten samt öppnat ett fönster i vardagsrummet/sovrummet. Polisen beslagtar kopparslingan som används som sängvärmare. Brandförsvaret lämpar ut sängkläder med glödbland genom fönstret och ut på gräsmattan. Sängkläderna släcks utanför på marken. Ventilation av brandrök sker från lägenheten. Den gamla damen tas om hand av ambulanspersonal och förs till sjukhus. En granne finns på plats i trapphuset och berättar att han hört brandvarnaren ljuda och larmat SOS. Polisen samt grannen har bultat på dörren och fått damen att öppna.

UNDERSÖKNINGEN

Undersökningen inleds tillsammans med polisens tekniker NN och damen som bor i lägenheten, samt en manlig bekant till henne. Undersökningen koncentrerar sig till det kombinerade vardags/sovrummet. Det är normalt möblerat, med soffa, en säng, stolar och bord, TV, en byrå, tavlor på väggarna. Det är i sängen som skador av branden syns, med brända sängkläder (utslängda) och brandskador i madrassen. För övrigt bara en lätt rökluft i rummet. Polisen har medtagit "sängvärmaren" som läggs på en rostfri bricka på samma sätt som den legat i sängen vid branden. "Sängvärmaren" är en kopparslinga ca 0,6 meter i diameter lindat i hundratals varv som en spole. Spolen är förbunden med en el-sladd med kontakt. Efter uppgifter från lägenhetsinnehavaren (har kommit från sjukhuset) och dennes manlige bekant framkommer att mannen köpt en magnetpole på 80-talet för att bota sjukdomar med. Han har lånat ut den till damen. Spolen skall trädas över kroppen och ett magnetiskt falt skall dra ur elaka sjukdomar ur kroppen. Mellan spolen och allmänna el-uttag 230 V, skall det dock sitta en transformator som gör att spänningen endast blir 25 V till spolen. Damen har dock använt magnetspolen utan transformator vilket medfört att 220 V går direkt ut i magnetspolen med överhettning som följd. Vid förfrågan till damen

fås bara svaret. Jag har alltid använt den så för att värma mina fötter i ca ett halvårs tid. Polisens tekniker avbryter undersökningen då ingen misstanke om brott föreligger.

En undran som uppstår är ju onekligen varför det inte blivit överhettning eller kortslutning förr.

En förklaring efter samtal med elektriker - brandman XX kan det bero på att motståndet är stort i spolen. Koppartrådarna verkar även vara behandlade med något som liknar genomskinlig plast fast tunnare. Men till slut blev det i alla fall en brand genom överhettning eller kortslutning. Vid förfrågan till mannen vad han köpt spolen och om det fanns någon bruksanvisning skulle han titta hemma efter det.

Primärt brandområde

I sängen.

Startföremål

Magnetspole.

Startutrymme

Vardagsrum/sovrum.

Spridningsrisk

Utan släckningsinsats föreligger brandspridningsrisk till hela lägenheten.

SLUTSATSER

Vid undersökningen har framkommit att en magnetspole för att bota sjukdomar med felaktigt har används som sängvärmare, kopplat direkt till 220 V. Kontakt till magnetspolen får ej utföras som vanlig el-kontakt, utan utförd så den bara kan kopplas till transformator och ej kan användas i allmänna elnätet. I det här fallet har den stora strömstyrkan orsakat en överhettning eller kortslutning i slingan vilket medfört att sängkläderna tar eld.

ERFARENHETER

Man slutar aldrig att förvånas över olika elektriska apparater och dess funktioner och användningssätt. Det kan ju finnas fler felaktiga magnetpoler i omlopp. I det här fallet vaknade damen och kunde sätta sig i säkerhet. Oklart om det var brandvarnaren, hettan av branden, brandrök eller polisen tillsammans med grannen som väckte henne. Svårt för äldre människor att bo ensamma. Speciellt då sjukdomar som demens börjar komma. Mannen har kontaktats ett flertal gånger efter händelsen men utan framgång. Ett försök efter flera månader gav däremot kontakt med hans son, som berättar att fadern dött. I hans kvarlåtenskap fanns däremot anvisningar och var magnetspolen hade köpts. Dom skickades till undertecknad. Försök har gjorts att nå företaget X, som sålde magnetslingan, men utan framgång. Anvisningar bifogas. Magnetpoler 2 st samt transformator finns numera hos brandförsvaret i X-stad.

